קוראים משפט ומבינים אותו

כיתה א' · שיעור 7 מתוך 7 · רצף: מן הצליל אל המילה: מודעות פונולוגית וקריאה ראשונה · קריאה · 45 דקות

⬅ לפני

בשיעורים 4–6 קראנו צירופים ומילים וכתבנו מילים ששמענו.

אחרי ➡

זהו סוף הרצף. בהמשך מוסיפים סימני ניקוד ואותיות חדשים באותו מהלך (צירוף ← מילה ← משפט), וקוראים טקסטים ארוכים יותר.

🎯 מטרה

התלמידים יקראו משפטים קצרים מנוקדים ויראו שהבינו אותם: יתאימו משפט לתמונה ויזהו משפט שאינו הגיוני.

1. יקראו בקול 4 משפטים בני 2–3 מילים, 3 מתוך 4 בלי עזרה.
2. יתאימו 4 משפטים כתובים לתמונות, 3 מתוך 4 נכון.
3. יבחינו בין משפט הגיוני למשפט מצחיק ("גָּמָל בַּסָּל") ויסבירו בעל פה למה הוא מצחיק.

מיומנות: קריאה מדויקת והבנת משפט · **כלי:** "בדיקת הגיון": אחרי הקריאה שואלים – האם זה יכול לקרות? · **פרקטיקה:** הוראה מפורשת, קריאה בזוגות ומשחק "נכון או מצחיק?"

📌 עיגון

"קריאה קולית שוטפת, רהוטה ומדויקת של טקסטים שנלמדים בכיתה תוך: שליטה בצופן האלפביתי; הבנת הכתוב"

תוכנית הלימודים בחינוך לשוני – עברית (יסודי), פרק ד': הישגים נדרשים · הישג נדרש 4: קריאת טקסטים מסוגים שונים ולמטרות שונות · ציון דרך עד סוף כיתה ב'

🧺 חומרים

- רצועות משפטים: אַבָּא בָּא. / סַבָּא בַּגָּן. / דָּג בַּיָּם. / גָּמָל בַּגָּן. / גָּמָל בַּסַּל.
- כרטיסי תמונה מתאימים
- כרטיסי 👍 / 😂 לכל תלמיד
- דף העבודה "נכון או מצחיק?"

🔤 מושגים

משפט · נקודה · הגיוני · מצחיק

⏱ מהלך השיעור

פתיחה 6 דק'	שליפה: הכיתה קוראת יחד את המילים סַבָּא, גַּן, גָּמָל, סַל מכרטיסים. המורה מניחה שתי מילים זו ליד זו – סַבָּא בַּגָּן – ושואלת: "מה קיבלנו?" המטרה: "היום נקרא משפטים ונבדוק שהבנו אותם". **תשובות צפויות:** "קיבלנו משפט: סבא בגן".
הדגמה – אני 8 דק'	המורה קוראת את הרצועה "דָּג בַּיָּם." מילה אחר מילה, באצבע: דָּג – בַּיָּם. היא עוצרת בנקודה ומסבירה: "נקודה אומרת שהמשפט נגמר". אחר כך היא קוראת שוב ברצף ושואלת את עצמה: "מה קראתי? האם זה יכול לקרות?" ומצמידה תמונה. אחר כך היא קוראת "גָּמָל בַּסַּל." וצוחקת: "גמל לא נכנס לסל – זה משפט מצחיק". *"אני קוראת מילה אחר מילה: דָּג… בַּיָּם. הגעתי לנקודה – המשפט נגמר. עכשיו אני קוראת שוב מהר: דָּג בַּיָּם. אני שואלת את עצמי: מה קראתי? דג שנמצא בים. זה יכול לקרות!"* **תשובות צפויות:** "דג בים" – הגיוני; "גמל בסל" – מצחיק.
תרגול משותף – אנחנו 8 דק'	הכיתה קוראת יחד את הרצועות אַבָּא בָּא. / סַבָּא בַּגָּן. / גָּמָל בַּגָּן. ואחרי כל משפט מרימה 👍 (הגיוני) או 😂 (מצחיק) ומנמקת. תלמיד מצמיד תמונה מתאימה. **תשובות צפויות:** אבא בא 👍; סבא בגן 👍; גמל בגן 👍 (בגן חיות). טעות צפויה: קריאה של "בַּגָּן" כ"בְּגָן"; המורה מצביעה על הפתח מתחת ל'ב.
תרגול מודרך – אתם בזוגות 8 דק'	בזוגות: כל זוג מקבל 4 רצועות משפטים ו4 תמונות. קוראים בתורות, מתאימים משפט לתמונה, ומחליטים לגבי רצועה אחת נוספת – הגיוני או מצחיק. אחר כך הזוג ממציא משפט מצחיק משלו מהמילים שבכרטיסים. **תשובות צפויות:** "דָּג בַּגָּן" – מצחיק, כי דג חי במים. משפט שהמציאו: "סַבָּא בַּסַּל" 😂.
עבודה עצמית – דף העבודה 10 דק'	דף העבודה: קריאה והתאמה של משפט לתמונה, הקפה של 👍 או 😂, השלמת מילה במשפט מתוך מחסן מילים, וציור של משפט אחד. המורה מקשיבה לקריאה של כל תלמיד מקבוצת התמיכה.
סיכום ובדיקת הבנה 5 דק'	שאלה: "מה עושים אחרי שקוראים משפט?" כרטיס יציאה: כל תלמיד קורא למורה משפט אחד מכרטיס (סַבָּא בַּגָּן. או גָּמָל בַּסַּל.) ואומר אם הוא הגיוני או מצחיק. **תשובות צפויות:** "בודקים מה קראנו ואם זה יכול לקרות". קורא את המשפט בלי עזרה ומנמק נכון.

🤲 תמיכה

- משפטים בני 2 מילים (אַבָּא בָּא.) ותמונה ליד כל משפט.
- המורה קוראת את המשפט פעם אחת, והתלמיד קורא אחריה ומצביע על כל מילה.

🚀 אתגר

- לקרוא משפט בן 3–4 מילים (סַבָּא בַּגָּן. אַבָּא בָּא.) ולכתוב משפט מצחיק משלהם.
- לשנות מילה אחת במשפט מצחיק כדי שיהיה הגיוני.

✅ כרטיס יציאה והערכה

כרטיס יציאה: קראו את המשפט שבכרטיס ואמרו: הגיוני או מצחיק? – **הצלחה:** קורא בלי עזרה ומנמק: "גמל בסל – מצחיק, כי גמל גדול מסל".

מה בודקים: קריאה אישית בכרטיס היציאה (דיוק) ומשימות 1–2 בדף (הבנה). מי שהתאים 3 מתוך 4 משפטים וקרא בלי עזרה עמד ביעד. זו גם בדיקת סיום של הרצף: מי שלא עמד ביעד חוזר לשיעורים 4–5 בקבוצה קטנה.

שיעורי בית: לקרוא להורים את המשפטים מהדף ולהמציא איתם משפט מצחיק.

נָכוֹן אוֹ מַצְחִיק?

כיתה א׳ · שיעור 7 ברצף · דף עבודה לתלמיד

שֵׁם: ..... תַּאֲרִיךְ: .....

שָׁלוֹם יְלָדִים! נִקְרָא מִשְׁפָּטִים וְנִבְדֹּק אִם הֵבַנּוּ.

דֻּגְמָה: דָּג בַּיָּם. 🐟🌊 ← 👍

1 קִרְאוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט. מִתְחוּ קַו אֶל הַתְּמוּנָה. ⭐

סַבָּא בַּגַּן.	🌊🐟
דָּג בַּיָּם.	🌳🐫
אַבָּא בָּא.	🌷👴
גַּמָּל בַּגַּן.	🚪👨

2 קִרְאוּ. הַקִּיפוּ 👍 אִם זֶה הֶגְיוֹנִי, אוֹ 😂 אִם זֶה מַצְחִיק. ⭐⭐

1. גַּמָּל בַּסַּל. 👍 😂
2. סַבָּא בַּגַּן. 👍 😂
3. דָּג בַּגַּן. 👍 😂

3 הַשְׁלִימוּ מִלָּה מִן הַמַּחְסָן: בַּגַּן · בַּיָּם · בָּא. ⭐⭐

1. דָּג _____.
2. סַבָּא _____.
3. אַבָּא _____.

4 צַיְּרוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט: גַּמָּל בַּגַּן. ⭐⭐⭐

בְּדִיקָה עַצְמִית

☐ אֲנִי יָכוֹל/ה לִקְרֹא מִשְׁפָּט קָצָר.

☐ אֲנִי יָכוֹל/ה לִבְדֹּק אִם הַמִּשְׁפָּט הֶגְיוֹנִי.